

Warszawa, 2 lipca 2020 r.
KL/327/237/DZS/2020

Pan

Michał Kurtyka

Minister Klimatu

Szanowny Panie Ministrze,

zwracamy się do Pana Ministra z prośbą o ponowną analizę funkcjonowania i ewentualną korektę systemu wsparcia inwestycji w efektywność energetyczną opartego na świadectwach pochodzenia efektywności energetycznej, tzw. białych certyfikatach.

Z jednej strony podaż tych świadectw pochodzenia jest niewystraszająca ze względu na długotrwały proces rozpatrywania wniosków o ich wydanie przez Urząd Regulacji Energetyki¹, a z drugiej strony, ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (dalej: Ustawa) praktycznie uniemożliwiła realizację obowiązku poprzez uiszczenie opłaty zastępczej. Zgodnie z art. 11 ust. 1 tej ustawy opłatą zastępczą można było zrealizować do 30% tego obowiązku za rok 2016, do 20% obowiązku za rok 2017 oraz do 10% obowiązku za rok 2018.

W odniesieniu do roku 2019 r. i lat następnych, w zakresie możliwości realizacji obowiązku opłatą zastępczą zastosowanie ma art. 11 ust. 3 ustawy o efektywności energetycznej, który wprowadził jeszcze dalej idące ograniczenia w tym zakresie. Zgodnie z tym przepisem, podmiot zobowiązany może zrealizować obowiązek za 2019 r. i za każdy kolejny rok, uiszczając opłatę zastępczą, jeżeli w transakcjach sesyjnych w ciągu roku kalendarzowego, którego dotyczy obowiązek, nie nabył praw majątkowych wynikających ze świadectw efektywności energetycznej z uwagi na fakt, że cena praw majątkowych z tych świadectw była wyższa niż wysokość jednostkowej opłaty zastępczej dla danego roku lub z uwagi na niewystarczającą liczbę ofert tych praw.

¹ Wg informacji URE na wydanie świadectw oczekuje ok. 2,2 tys. wniosków o wartości ponad 440 tys. Toe, z tego około 500 wniosków jest analizowanych przez pracowników URE.

Przepis ten w praktyce wyklucza możliwość realizacji obowiązku za 2019 r. poprzez uiszczenie opłaty zastępczej, ponieważ w okresie 2019 roku dochodziło do transakcji po cenach niższych niż opłata zastępcza. Realizacja obowiązku za rok 2019 w formie opłaty zastępczej przez podmioty zobowiązane jest możliwa najpóźniej do dnia 30 czerwca 2020 r. Oznacza to, że podmioty zobowiązane, które w ciągu roku 2019 nie nabyły całego wolumenu świadectw efektywności energetycznej pozwalającego im zrealizować obowiązek, są zmuszone do kupowania ich w cenie nawet powyżej opłaty zastępczej. Co oznacza, że obecne zapisy nie spełniają skutecznie funkcji regulującej maksymalną wysokość notowań giełdowych, co wydaje się być oczywistą intencją legislatora. Co więcej, wiele podmiotów zobowiązanych do realizacji obowiązku efektywnościowego, nie jest świadomych tej konsekwencji zmiany ustawy o efektywności energetycznej.

Ze względu na niewystarczającą podaż, cena białych certyfikatów na Towarowej Giełdzie Energii znacząco wzrosła w okresie od października 2019 r. do maja 2020 r., przekraczając w styczniu 2020 r. poziom opłaty zastępczej (wynoszącej za rok 2019 1653,75 zł/toe) i osiągając poziom ok. 2000 zł/toe w kwietniu 2020 r., przy relatywnie niewielkim wolumenie obrotów. Niewykluczone też, że niektóre podmioty dokonały spekulacyjnych zakupów „na zapas” w celu spowodowania wzrostu cen. Taka sytuacja na rynku przekłada się na konieczność korekty cen przez sprzedawców energii objętych obowiązkiem efektywnościowym i wzrost kosztów, a co za tym idzie cen energii dla odbiorców. Niemniej istotnym problemem jest nieprzewidywalność rynku świadectw co do wahań wolumenów i cen oraz terminów ważności poszczególnych typów świadectw (np. przedłużenie ważności PMEF w roku 2019 na sam koniec terminu ich pierwotnej ważności), co zwiększa ryzyko i koszty (*hedging*) dla spółek obrotu, a w ostateczności również odbiorców.

Dodatkowo, warto zwrócić uwagę na zapewnienie przejrzystości zapisów Ustawy w zakresie definicji energii finalnej i pierwotnej. Obecne interpretacje tych zapisów Ustawy dokonywane przez Urząd Regulacji Energetyki przy wydawaniu świadectw efektywności energetycznej są niespójne z analogicznymi definicjami Dyrektywy 2012/27/UE używanymi m.in. do raportowania realizacji celu dla Polski w zakresie poprawy efektywności energetycznej. Traktowanie paliw zakupionych przez odbiorców końcowych w kategorii energii pierwotnej oraz nieuwzględnianie sprawności systemów wewnętrznych odbiorców końcowych przy wyliczaniu wartości oszczędności energii finalnej oznacza, że wartości świadectw efektywności energetycznej są mniejsze niż byłyby gdyby Urząd Regulacji Energetyki stosował definicje spójnie z zapisami Dyrektywy 2012/27/UE. Taka sytuacja przekłada się na zmniejszenie wolumenu świadectw na rynku, a więc dalszy wzrost ich cen dla podmiotów zobowiązanych do ich zakupu i umorzenia, a w dalszej kolejności skutkuje również niepotrzebnym zmniejszeniem raportowanego przez Polskę stopnia realizacji celu w zakresie efektywności energetycznej.

Zawyżone ceny na rynku świadectw efektywności energetycznej wynikające ze zmniejszonej ich podaży są również po części spowodowane długotrwałym rozpatrywaniem wniosków przez Urząd Regulacji Energetyki. Wg raportu Najwyższej Izby Kontroli opublikowanego w lutym 2020 roku, niemal 95% decyzji zostało przekazanych po ustawowym terminie, wynoszącym 45 dni. Średni czas rozpatrzenia wniosku przez Regulatora wyniósł 240 dni i był ponad pięć razy dłuższy niż przewidziany w przepisach. Rekord to 1 158 dni.

Związek Pracodawców Prywatnych Energetyki (ZPPE), członek Konfederacji Lewiatan jest gotowy do roboczej współpracy z pracownikami Ministerstwa i URE w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego oraz do wypracowania propozycji legislacyjnych usprawniających funkcjonowanie rynku białych certyfikatów.

W przypadku konieczności uzgodnienia terminu potencjalnego spotkania i współpracy z ZPPE, bardzo proszę o kontakt z p. Dorotą Zawadzką-Stępnia, Dyrektorką Departamentu Energii i Zmian Klimatu w Konfederacji Lewiatan, e-mail: dzawadzka-stepniak@konfederacjalewiatan.pl; tel. 22 55 99 925; tel. kom. 502 117 112.

Z poważaniem,

Maciej Witucki

Prezydent Konfederacji Lewiatan

Do wiadomości:

Pan Rafał Gawin – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

